

Examining of motivational factors of being a 60+ choir singer, benefits obtained via participation in recreational choir with respect to some demographic variable

Rekreasyonel korolara korist olarak katılan 60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinin ve koroya katılımı elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi

Faik Ardahan¹
Seyida İlyas²

Abstract

The main aim of this study was to examine the motivational factors of being a 60+ choir singer, benefits obtained via participation in recreational choir with respect to some demographic variable.

The sample of study consist of 60+ Chorist (total=241, men=140 - $X_{age}=65.83\pm 5.00$, women=101 - $X_{age}=63.83\pm 3.67$) taken from of 37 nonprofessional choir in Antalya city centre. In the processing of data the descriptive statistic methods, Independent Samples t Test, ANOVA Test and LSD Test have been used and results have been assessed according to significant level 0.05.

The findings show that majority of choir singers were men, married, retired, well educated, living someone/ones, have 2000-4000 TL family monthly income, 2000 TL and below monthly personal income.

When compared motivational factors of being a choir 60+ singer with gender, marital status, education level, personal and family monthly income, years in choirs, living whom, and when compared benefits obtained via participation in recreational choir with gender, education level,

Özet

Bu çalışmanın amacı; rekreasyonel korolara korist olarak katılan 60+ bireylerin koroya katılım nedenlerini ve koroya katılımı elde ettikleri faydaları çeşitli demografik değişkenlere göre incelemektir.

Çalışmanın örneklemini Antalya'da 2016 yılında faaliyette bulunan profesyonel olmayan 37 koroya katılan 60+ 140'ı erkek ($X_{yaş}=65.83\pm 5.00$), 101'i kadın ($X_{yaş}=63.83\pm 3.67$) toplam 241 birey oluşturmaktadır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanında, Bağımsız Örneklerde t Testi ve ANOVA testi, farklılıkların nereden kaynaklandığını bulmak için LSD testi uygulanmış sonuçlar 0.05 anlamlılık düzeyinde sorgulanmıştır.

60+ koristlerin çoğunluğu erkek, evli, emekli, üniversite ve üstü eğitim almış, biriyle/birileriyle yaşayan, 2000-4000 TL aile gelirine, 2000 TL ve altı aylık kişisel gelire sahip bireylerdir.

60+ Koristlerin; cinsiyeti, medeni durum, aylık kişisel ve aile geliri, kiminle yaşadığı, eğitim durumu, çalışma durumu ve koroya gitme süresi açısından koroya katılım nedenlerinde,

¹ Assoc. Prof. Dr., Akdeniz University, Sport Science Faculty Recreation Department, ardahan@akdeniz.edu.tr

² Akdeniz University, Institute of Social Science, Recreation Department, seyidailyas@gmail.com

living alone, personal and family monthly income, and years in choir, there were no mainly statistically meaningful differences. On the other hand, 60+ Chorist' participation to recreational choirs creates statistically meaningful difference in to be away/escape sub dimension with respect to education level and personal monthly income, in relaxing as mentally sub dimension with respect to family monthly income, in Recognition and Social status sub dimension with respect to education level. In addition to these single 60+ chorists indicates that participation to recreational choirs has positive effect on get rid of loneliness.

As a result, it can be said that when compared some degographics factors, the motivational factors of participation to recreational choir and benefits obtained via participation in recreational choir do not create any statistically meaningful differences in 60+ aged participants.

Keywords: Choir; 60+ individuals; participating in choir; motivational factors; recreation.

[\(Extended English summary is at the end of this document\)](#)

1. Yaşlılık

Yaşlanma; fizyolojik, psikolojik ve sosyal boyutlarıyla ele alınacak birçok olgunun bir arada etkili olduğu kaçınılmaz, karmaşık ve çok boyutlu bir süreçtir (Nazlı, 2016). Yaşlanma, anne rahminde gelişmeye başladığı andan itibaren her canlıda ölüme kadar devam etmektedir. Yaşlanmanın sonucu olarak bireyin bedeninde sosyolojik, fizyolojik (kronolojik) ve psikolojik boyutlarda birçok değişiklik ortaya çıkar. (Beğler ve Yavuzer, 2012). BM Dünya Nüfus Beklentisi (2017) revizyonu yaşlı nüfusu 60 yaş ve üzeri olarak temel almaktadır.

Yaşlılıkta emeklilik sonucu bireysel üretkenlik ve statü kaybı, yoksulluğa ve yalnızlaşmaya yol açmaktadır (Karadeniz ve Öztepe, 2013). Emeklilik döneminden hemen önceki yıllarda gelir en yüksek düzeyde iken, emeklilikten hemen sonra ise yoksullaşmaya başlamaktadır. Yapılan araştırmada, yaşlıların yarısından fazlasının gelir kaynağının emekli maaşı olması nedeniyle, gelirlerinin yaşamlarını anlamlı kılacak ölçüde rekreatif faaliyetler için yeterli olmadığı belirtilmiştir (Öztop, 2010). Bilhassa emeklilik döneminde yaşlıların serbest zamanlarının kendilerini geliştirecek yönde değerlendirmeleri, zenginleş(tiril)mesi ve öğrenmeye devam etmeleri önemlidir (Aiken, 1995; Öztop, 2010; Terzioğlu ve ark. 2004). Bunların yanında; öğrenen her bireyin önemli bir kısmı emeklilik sonrası yaşamlarında sahip oldukları sosyal ilişkileri, fikirleri hatta çoğu zaman yaşam biçimlerini ve becerilerini geliştirerek, hatta kalıcı yeni uğraşlar edinerek mümkün olduğunca hayatlarının sonuna kadar sürdürürler (Bell, 2000).

elde ettikleri faydalar da cinsiyet, eğitim düzeyi, yalnız yaşama, kişisel, aile geliri ve koroya devam süresi açısından büyük ölçüde istatistiki olarak anlamlı farklılık yaratmasa da, 60+ koristlerin; Uzaklaşma nedeniyle korolara katılımı kişisel gelire ve eğitim düzeyine göre, Mental Olarak Rahatlamak aile gelirine göre, Tanınma ve Sosyal Statü eğitim düzeyine göre istatistiki olarak anlamlı farklılık yaratmaktadır. Bunun yanında bekâr 60+ bireyler korolara katılarak yalnızlıktan kurtulduklarını belirtmişlerdir.

Sonuç olarak; korolara katılım nedenleri ve korolara katılımla elde edilen faydalar, 60+ bireylerde büyük ölçüde demografik değişkenlere göre farklılık yaratmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Koro; 60+ birey; koroya katılma; motivasyonel faktör; rekreatif etkinlik.

2. Koro Kavramı

Belirli bir ortam içerisinde yaşayan insanlar, yaşadıkları ortamlarda bireysel, toplumsal ve kültürel yaşamın gereği olarak şarkı söylemektedirler (Sökezoğlu, 2012). Şarkı söylemek, tek ve/veya çok sesli müzik eserlerini seslendirmek için bir araya gelen grubu tarif etmek için “Koro” kavramı kullanılmaktadır (Karakaya, 2009). Müzik eğitiminin geniş bir kitleyi kapsamaya ve toplumsal kültürlenmeye önemli katkılar yapması neticesinde korolar ve koro eğitiminin payı yadsınamazdır.

Korolar değişik parametrelerle sınıflanmaktadır (Çevik, 1999). Bu sınıflama; a) korist sayısına göre; Oda Koroları (12-14 veya 20-22 korist), Orta Büyüklükteki Korolar (30-60 arası) ve Büyük Korolar (90 ve daha fazlası), b) müzik türüne göre; Kilise Koroları, Türk Halk Müziği Koroları, Opera Koroları, Tasavvuf Müziği Koroları, Çoksesli Korolar, Türk Sanat Müziği Koroları ve belirli bir alanda uzmanlaşmış korolar (Brahms Korosu, Jazz Koroları, Madrigal Koroları, Bach Korosu, gibi), c) kuruluş amaçlarına göre; Profesyonel Korolar, Özengen (Amatör) Korolar, d) yaş gruplarına göre; Çocuk Koroları, Yeniyetme Koroları, Gençlik Koroları, Yetişkin Korolarıdır, e) cinsiyete göre; Kadın Koroları, Erkek Koroları veya Karma Korolardır. Bu sınıflamalara ilave olarak; f) karma korolar, örneğin Türk Halk Müziği Kadın Korosu, Çok Sesli Çocuk Korosu gibi ve g) koroların kimler tarafından organize edildiğine göre de STK koroları, Kurum Koroları ve Özel korolar olarak sınıflamak mümkündür (Ardahan ve Akdeniz, 2018).

Bu koro sınıflamaları içinde rekreatif korolarla en yakın koro biçimi Özengen Korolardır. Amatör korolar olarak da isimlendirilen bu koroların temel amacı gelir amacı güdülmeden, koristlerin müziksel bilgi ve donanımı sağlamak/arttırmak ve koristlerin serbest zamanlarını daha nitelikli geçirmelerini sağlamak amaçlı kurulan ve sürdürülen korolardır. Özengen korolar; müzik alanında yapılan yaygın eğitimi gerçekleştirmek için kendiliğinden rol üstlenen ve bu eğitimi en kapsamlı ve içerikli verebilen korolardır. Bireyler bu korolarla dâhil olarak müzik konusunda bilgi, beceri ve birikimlerini deneyimleyerek geliştirmekte, çevre ve arkadaş kazanmakta, bireysel iyi olma hali yaşamakta ve topluma daha yararlı birey olma sürecini yaşamaktadırlar (Öztop, 2007).

Özengen koroların kuruluşunda bireyler a) birlikte söyleme, konuşma, seslenme ve seslendirme gereksinimi duymak, b) bu amaçla bireylerin bir araya gelmesi, toplanması ve topluluk oluşturması, c) bir olma, birlik olma ve birlikte bir şey üretme bilincine ulaşma, d) bir koro yönetmeni/eğitimsi aracılığıyla örgütlenmek, e) topluluk olarak müzik dilinde konuşmak ve söylemek amacıyla koroları örgütlerler (Apaydın, 2006). Koro oluşturabilmek için bir araya gelen insanlar, sadece müzik yapmak üzere bir araya gelmekle yetinmeyip birlik olurlar, müziksel anlamda örgütlenirler ve müziksel gereksinimlerini hep birlikte giderirler. Ayrıca korolar, bir ulusun ana diline en uygun düşen söyleme biçiminin doğmasına, gelişmesine ve gelenekselleşmesine de katkı sağlarlar. Korolar, toplumun yalnız müzik kültürünün gelişmesine ve ilerlemesine katkıda bulunmakla kalmazlar, o toplumun genel eğitiminin de gelişimine ve ilerlemesine yardımcı olurlar (Yener, 2011).

Yaşlıların, koro içinde grup olarak şarkı söylemesi, onların hem hayatlarını zenginleştirmelerine hem de yalnızlık hissinden kurtulmalarına fayda sağlamaktadır (Gökçe, 2007). Bu haliyle korolarda yer almak bireyin kendisini dönüştürmesine katkı sağlar. Bireyler rekreatif faaliyetlere aktif (yaparak) veya pasif (izleyerek) olarak katılırlar (Baltacı ve Kurar, 2015). Aktif veya pasif olarak dahil olunan aktiviteler, bireylerin toplumun içinde yer almalarına yardım etmekte ve yaşamlarını daha anlamlı hale getirmelerini sağlamaktadır (Ardahan ve ark. 2016). 60+bireylerin rekreatif etkinlik olarak tercih ettikleri koroda şarkı söylemeleri bireylerin aktif etkinliklere katıldığını göstermektedir (Ardahan ve Akdeniz, 2017). Bunlara ilave olarak; korolarla aktif veya pasif katılım bir guruba dâhil olma formunun en güzel örneklerinden birisidir (Ardahan ve Akdeniz, 2017).

Bilim insanları bireyin koroya gidip şarkı söylemesi gibi rekreasyonel bir etkinliğe aktif/pasif katılımlarının nedenlerini ve ihtiyaçların ve ihtiyaca bağlı davranışların sebeplerini çoğunlukla motivasyon teorileriyle açıklamaya çalışılmışlardır. Bu konuda en yaygın bilinen teori, beslenme, güvenlik, ait olma, sosyalleşme/arkadaşlık, yaratıcılık, merak, egodan kurtulma ve kendini inşa/gerçekleştirme olarak tanımlanan Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisidir (Need Theory) (İbrahim and Cordes, 2002). Bundan başka Engeström ve arkadaşları (2003) tarafından geliştirilen Aktivite Teorisi (Activity Theory), Pintrich (2000) tarafından geliştirilen Başarılacak Amaç Teorisi (Achievement Goal Theory), Deci ve Ryan tarafından geliştirilen Özgür İrade Teorisi (Self-Determination Theory) bilimsel yazında davranışların gerekçelerini anlatmakta ve/veya açıklamakta kullanılmaktadır. Buna ilave olarak Lawler (1973) bireylerin davranışlarının psikososyal ve psikolojik altlıkları ve gerekçelerinin, Crandall (1980) bireyin katılmayı istediği aktiviteleri belirlerken kişiliğinin ve içinde bulunulan koşulların, Levy (1979) bu duruma bireyin sosyal bağlantılarının ve içinde bulunduğu sosyal durumlarının da etkili olduğunu belirtmiştir. Bunlara ilave olarak, bireylerin korolara katılımını Kirkwood (2009) İten ve Çeken Faktörler Teorisiyle de (Pull and Push Factor Theory) açıklamak mümkündür.

3. Birey-Müzik İlişkisi

İnsan biyopsikososyal bir varlık olarak duygularını ve düşüncelerini ifade edebilmek için çevresiyle sözlü ve yazılı olarak iletişime geçer. Müzik bir iletişimin aracıdır ve bireylerin bu iletişim aracını kullanmaları onları daha sağlıklı kılmakta, bağımsızlık hissi vermekte, kişinin kendine güvenini arttırmakta, yeni şeyler öğrenmesine ve sosyal ilişkiler kurmasını sağlamaktadır (Alkaya Yener, 2011; Clair ve Memmott, 2008). Bunlara ilave olarak müzik; uzun yıllar bazı fiziksel ve psikolojik rahatsızlıkların tedavisinde araç olarak da kullanılmıştır (Ak, 1997).

Bireylerin neden müzik çalışmalarına gittiklerini ve elde ettikleri faydaları birçok bilim insanı ele almıştır (Weissinger ve Bandalos, 1995; McKenzie, 2000; Cordes ve İbrahim, 2003; Jacob ve ark. 2009; Ardahan, 2018a; Ardahan ve Akdeniz, 2018). Bunlar; a) Kendini önemli hissetmek, b) Dinlenmek, rahatlamak, c) Sorumluluk alma isteği, d) Aileyle ve/veya arkadaşlarıyla zaman geçirmek, e) Mental ve duygusal gelişim yaşamak, f) Kişisel sınırlarını geliştirdikleri, g) Mutlu hissetmek, h) Kendine güveni arttırması, i) Sosyalleşme, j) Yeni değişimlere yönelmek, k) Mevcut becerilerini kullanmak ve yeni beceriler edinmek, l) Değişime ve öğrenmeye hazır olmak, müziğin terepatik etkisini hissetmek, sahne korkusunu yenmek, mazeretlerden kurtulmak ve bu sebeple diğer birçok aktivite için motivasyon ve enerji bulmak, m) Kendi kişiliklerini ifade edebilme fırsatı bulmak için, n) yaşamsal becerileri geliştirmek ve takım çalışması yapma fırsatı bulmak, o) Monotonluktan, Sıkıntı ve stresten uzaklaşmak, p) Yalnızlık hissinden kurtulmaktır. Bunlara ilave olarak Ardahan (2018a) çalışmasında a) Müziği Sevme, b) Örnek Olma, c) Uzaklaşmak, d) Tanınma ve Sosyal Statü elde etmek için de bireylerin korolara gittiğini belirtmiştir. Gökçe (2007) ve Cohen (1991) korist olmanın kazanımlarını a) Çevresiyle etkileşebilmeyi, etkin vücut dili kullanımını, çevresiyle uyum yaratabilmeyi, farklı bireyleri ve toplumları tanıyabilmeyi öğrenirler, b) Kordaki ses ve müzik eğitimi sayesinde disiplinli olmayı ve bilinçli çalışmayı öğrenirler, c) Duyuşsal, bilişsel ve devinişsel alanlarda gelişirler, d) Öğrendiklerini topluma eristirecekleri için toplumsal değişimin bir parçası ve topluma yararlı bir birey olurlar, e) Şarkıların ve müzikal altyapılarının gelişmesiyle kendine olan güvenlerinde ve toplumsal onanma da artış yaşarlar, f) Toplu yapılan/üretilen sanatsal etkinliklerle ekonomik davranmayı öğrenirler biçiminde özetlemiştir. Ucan (1997) müzik çalışmaları ve korolarda korist olarak görev almanın bireylere, Sosyal, Ekonomik, Bireycil, Kültürel ve eğitimsel faydalar sağladığını, Beck ve ark. (2000) grup olarak şarkı söylemenin duygusal, fiziksel faydalarının yanında bireylerin yaratıcılıklarını ve duygusal dünyalarının gelişimini de sağladığını belirtmiştir.

Müziğin etkisinin bu şekilde güçlü olması 60+ bireylerin yaşamlarının ileriki evrelerinin sevk ve idaresini iyileştirebilmek için kullanabilecekleri bir araca dönüştürmektedir. Dolayısıyla yaşlılığın birçok boyutuyla baş etmek için müziği ve rekreatyonel korolara katılımı bir araç olarak kullanmak etkili sonuçların alınmasını sağlayabilecektir.

Bu çalışma rekreatyonel korolara korist olarak katılan 60+ koristlerin koroya katılım nedenleri, koroya katılımı elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi amacıyla yapılmaktadır.

4. Yöntem

Çalışmanın ana kütesini Antalya’da 2016 yılında faaliyette bulunan profesyonel olmayan özel ve kurum korolarına korist olarak katılan 60+ bireyler oluşturmaktadır. 2016 yılında Antalya’da aktif koro sayısı 40’dır. Bunlardan üçünün koro yöneticisi ve/veya koro şefinin anket uygulanmasına onay vermemesi sebebiyle araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu haliyle araştırmanın ana kütesi 37 korodan ve o korolara devam eden kişilerden oluşmaktadır.

Araştırmanın örneklemini gönüllü olarak ankete katılan 60+, 140’ı erkek ($X_{yaş}=65.83\pm5.002$), 101’i kadın ($X_{yaş}=63.83\pm3.664$) toplam 241 bireyden oluşmaktadır.

Çalışmada Ardahan’ın (2018a) geliştirdiği “Bireyleri Korolara Korist Olarak Katılmaya Motive Eden Faktörler Ölçeği-MFSCS” kullanılmış ve veriler yüzyüze anket yöntemi ile toplanmıştır.

Ardahan (2018a) çalışmasında MFSCS’nin alt boyutları ve her alt boyutun Cronbach’s Alpha değerleri “Yenilenmek / Gelişim, 0.908”, “Mental Olarak Rahatlamak, 0.889”, “Uzaklaşmak, 0.871”, “Sosyalleşmek, 0.842”, “Müziği Sevme, 0.765”, “Tanınma ve Sosyal Statü, 0.842” ve “Örnek Olma, 0.891” olarak bulunmuştur.

Mevcut çalışmanın verilerine göre MFSCS’nin her bir alt boyutunun iç tutarlılık değerleri; “Yenilenmek / Gelişim, 0.919”, “Mental Olarak Rahatlamak, 0.907”, “Uzaklaşmak, 0.909”, “Sosyalleşmek, 0.875”, “Müziği Sevme, 0.840”, “Tanınma ve Sosyal Statü, 0.902” ve “Örnek Olma, 0.899”, ölçeğin tamamının Cronbach’s Alpha değeri 0.940’ dır ve güvenilirlik değerleri istatistikî limitler içindedir (Mert, 2016).

Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanında, Bağımsız Örneklerde t Testi ve ANOVA testi, farklılıkların nereden kaynaklandığını bulmak için LSD testi uygulanmış sonuçlar 0.05 ve 0.01 hata oranıyla sorgulanmıştır.

5. Bulgular

60+ Koristlerin profilleri, öncelik sırasına göre koroya katılım nedenleri ve koroya katılımı elde edilen faydalar Tablo-1’de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi; 60+ koristlerin çoğunluğu erkek (%58,10), evli (%72,60), üniversite ve üstü eğitim almış (%58,90), biriyle/birileriyle yaşayan (%79,70), 2000-4000 TL aile gelirine sahip (%42,30), emekli (%55,60), 2000 TL ve daha az aylık kişisel geliri olan (%59,80), önemli bir kısmı (%83,40) 2 veya daha fazla yıldır korolara devam eden bireylerden oluşmaktadır. 60+ bireylerin korolara katılım nedenleri öncelik sırasıyla; “Müziği Sevme”, “Mental Olarak Rahatlamak”, “Yenilenmek / Gelişim”, “Sosyalleşmek”, “Örnek Olma”, “Tanınma ve Sosyal Statü” ve “Uzaklaşmak” tır. Bu bireylerin korolara katılarak elde ettikleri faydalar da öncelik sırasıyla ilk beşi; “Daha mutlu hissettim”, “Yeni kişilerle tanıştım”, “Yeni şeyler öğrendim”, “Rahatlamış ve tazelenmiş hissettim” ve “Kişisel tatmin elde ettim”dir.

Ardahan, F., & İlyas, S. (2019). Rekreasyonel korolara korist olarak katılan 60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinin ve koroya katılımla elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 16(2), 448-468. doi:[10.14687/jhs.v16i2.5388](https://doi.org/10.14687/jhs.v16i2.5388)

Tablo-1: 60+ Koristlerin Profilleri

Cinsiyet	n	%	Medeni Durum	n	%
Erkek	140	58,10	Evli	175	72,60
Kadın	101	41,90	Bekar	66	27,40
Aylık Kişisel Gelir	n	%	Eğitim Durumu	n	%
2000 TL ve Altı	144	59,80	Lise ve Altı	99	41,10
2001 TL ve Üstü	97	40,20	Üniversite ve Üstü	142	58,90
Aile Geliri	n	%	Kiminle Yaşıyor	n	%
2000 TL ve Altı	93	38,60	Yalnız	49	20,30
2001 - 4000 TL	102	42,30	Biriyle/Birileriyle	192	79,70
4001 TL ve Üstü	46	19,10	Koroya Gitme Süresi (Yıl)	n	%
Çalışma Durumu	n	%	1 Yıl ve daha az	40	16,60
Emekli	202	83,80	2-4 yıl arası	67	27,80
Çalışıyor	24	10,00	5-10 yıl arası	60	24,90
Çalışmıyor	15	6,20	11 yıl ve daha fazla	74	30,70
Toplam	241	100,00	Toplam	241	100,00
Koroya Katılım Nedeni	Ort±SS	Elde Edilen Faydalar	Ort±SS		
Müziği Sevme	4,24±0,83	Daha mutlu hissettim	4,21±1,01		
Mental Olarak Rahatlamak	3,96±0,87	Yeni kişilerle tanıştım	4,18±1,02		
Yenilemek / Gelişim	3,87±0,91	Yeni şeyler öğrendim	4,12±1,08		
Sosyalleşmek	3,46±0,99	Rahatlamış ve tazelenmiş hissettim	4,05±1,07		
Örnek Olma	3,22±1,25	Kişisel tatmin elde ettim	4,03±1,00		
Tanınma ve Sosyal Statü	2,98±1,15	Müzik konusunda birikim elde ettim	4,00±1,29		
Uzaklaşmak	2,90±1,17	Daha kaliteli ve verimli zaman geçirdim	3,97±1,07		
		Kendime güvenim arttı	3,85±1,18		
		Monotonluktan, sıkıntı ve stresten uzaklaştım	3,85±1,24		
		Bir gruba ait olma duygusu yaşadım	3,80±1,44		
		Daha verimli çalıştım	3,78±1,17		
		Hayal gücüm arttı	3,72±1,18		
		Yalnızlık hissinden kurtuldum	3,60±1,32		

60+ koristlerin koroya katılım nedenlerinin cinsiyete göre karşılaştırması Tablo-2'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi, hiçbir alt boyutta kadın ve erkek 60+bireylerin koroya katılım nedenleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0.05$).

Tablo-2: 60+ Koristlerin Koroya Katılım Nedenlerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Cinsiyet	Ort±SS	t	p
Yenilemek / Gelişim	Erkek	3,88±0,88	0,385	0,701
	Kadın	3,84±0,96		
Mental Olarak Rahatlamak	Erkek	3,91±0,88	-1,074	0,284
	Kadın	4,04±0,85		
Uzaklaşmak	Erkek	2,90±1,18	-0,065	0,948
	Kadın	2,91±1,17		
Sosyalleşmek	Erkek	3,39±0,96	-1,335	0,183
	Kadın	3,56±1,02		
Tanınma ve Sosyal Statü	Erkek	2,99±1,14	0,135	0,892
	Kadın	2,97±1,16		
Müziği Sevme	Erkek	4,20±0,81	-0,981	0,328
	Kadın	4,30±0,86		
Örnek Olma	Erkek	3,25±1,24	-0,504	0,615
	Kadın	3,33±1,27		

Ardahan, F., & İlyas, S. (2019). Rekreatif korulara korist olarak katılan 60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinin ve koroya katılımı elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 16(2), 448-468. doi:[10.14687/jhs.v16i2.5388](https://doi.org/10.14687/jhs.v16i2.5388)

60+ Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydaların Cinsiyete göre karşılaştırması Tablo-3'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi, 60+ bireylerin koroya katılımı elde ettikleri faydaların hiç birinde kadınlar ve erkekler arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0.05$).

Tablo-3: 60+ Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydaların Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Elde Edilen Faydalar	Cinsiyet	Ort±SS	t	p
Daha mutlu hissettim	Erkek	4,25±0,94	0,768	0,443
	Kadın	4,15±1,11		
Kişisel tatmin elde ettim	Erkek	4,10±0,92	1,302	0,194
	Kadın	3,93±1,09		
Kendime güvenim arttı	Erkek	3,96±1,12	1,660	0,098
	Kadın	3,70±1,25		
Yeni şeyler öğrendim	Erkek	4,19±1,06	1,104	0,271
	Kadın	4,03±1,12		
Rahatlanmış ve tazelenmiş hissettim	Erkek	4,12±1,06	1,159	0,248
	Kadın	3,96±1,07		
Yeni kişilerle tanıştım	Erkek	4,26±0,95	1,550	0,122
	Kadın	4,06±1,09		
Hayal gücüm arttı	Erkek	3,76±1,12	0,652	0,515
	Kadın	3,66±1,28		
Daha verimli çalıştım	Erkek	3,88±1,04	1,557	0,121
	Kadın	3,63±1,31		
Bir gruba ait olma duygusu yaşadım	Erkek	3,89±1,05	1,368	0,173
	Kadın	3,68±1,26		
Daha kaliteli ve verimli zaman geçirdim	Erkek	3,98±1,02	0,129	0,897
	Kadın	3,96±1,15		
Yalnızlık hissinden kurtuldum	Erkek	3,53±1,31	-0,955	0,341
	Kadın	3,69±1,33		
Monotonluktan, Sıkıntı ve stresten uzaklaştım	Erkek	3,94±1,14	1,321	0,188
	Kadın	3,72±1,37		
Müzik konusunda birikim elde ettim	Erkek	4,09±1,26	1,276	0,203
	Kadın	3,87±1,33		

60+ Koristlerin Koroya Katılım Nedenlerinin Kimle Yaşadığına göre karşılaştırması Tablo-4'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi hiçbir alt boyutta bireylerin kimle yaşadığı değişkenine göre 60+bireylerin koroya katılım nedenleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0.05$).

Tablo-4: 60+Koristlerin Koroya Katılım Nedenleri Kimle Yaşadığına Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Kimle Yaşadığı	Ort±SS	t	p
Yenilemek / Gelişim	Yalnız	3,87±0,94	0,058	0,953
	Biriyle/Birileriyle	3,86±0,90		
Mental Olarak Rahatlamak	Yalnız	3,90±0,84	-0,598	0,551
	Biriyle/Birileriyle	3,98±0,88		
Uzaklaşmak	Yalnız	2,96±1,29	0,406	0,685
	Biriyle/Birileriyle	2,89±1,14		
Sosyalleşmek	Yalnız	3,34±1,07	-0,915	0,361
	Biriyle/Birileriyle	3,49±0,97		
Tanınma ve Sosyal Statü	Yalnız	2,90±1,28	-0,505	0,614
	Biriyle/Birileriyle	3,00±1,12		
Müziği Sevme	Yalnız	4,35±0,67	1,033	0,302
	Biriyle/Birileriyle	4,21±0,87		
Örnek Olma	Yalnız	3,12±1,30	-1,002	0,318
	Biriyle/Birileriyle	3,32±1,24		

Ardahan, F., & İlyas, S. (2019). Rekreasyonel korolara korist olarak katılan 60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinin ve koroya katılımı elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 16(2), 448-468. doi:[10.14687/jhs.v16i2.5388](https://doi.org/10.14687/jhs.v16i2.5388)

60+ Koristlerin Koroya Katılım İle Elde Ettikleri Faydaların Kimle Yaşadığına göre karşılaştırması Tablo-5’de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi elde edilen faydaların hiç birinde Bireylerin kimle yaşadığına göre 60+Koristlerin Koroya Katılımı Elde Ettikleri Faydaların arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0.05$).

Tablo-5: 60+ Koristlerin Koroya Katılımı Elde Ettikleri Faydaların Kimle Yaşadığına Göre Karşılaştırılması

Elde Edilen Faydalar	Kimle Yaşadığı	Ort±SS	t	p
Daha mutlu hissettim	Yalnız	4,29±0,96	0,606	0,545
	Biriyle/Birileriyle	4,19±1,03		
Kişisel tatmin elde ettim	Yalnız	4,08±0,98	0,413	0,680
	Biriyle/Birileriyle	4,02±1,01		
Kendime güvenim arttı	Yalnız	3,94±1,22	0,586	0,558
	Biriyle/Birileriyle	3,83±1,17		
Yeni şeyler öğrendim	Yalnız	4,20±1,06	0,606	0,545
	Biriyle/Birileriyle	4,10±1,09		
Rahatlamış ve tazelenmiş hissettim	Yalnız	4,20±1,02	1,106	0,270
	Biriyle/Birileriyle	4,02±1,08		
Yeni kişilerle tanıştım	Yalnız	4,27±0,86	0,670	0,503
	Biriyle/Birileriyle	4,16±1,05		
Hayal gücüm arttı	Yalnız	3,76±1,16	0,219	0,827
	Biriyle/Birileriyle	3,71±1,19		
Daha verimli çalıştım	Yalnız	3,80±1,21	0,134	0,893
	Biriyle/Birileriyle	3,77±1,16		
Bir gruba ait olma duygusu yaşadım	Yalnız	4,00±1,08	1,340	0,182
	Biriyle/Birileriyle	3,76±1,16		
Daha kaliteli ve verimli zaman geçirdim	Yalnız	4,16±0,92	1,407	0,161
	Biriyle/Birileriyle	3,92±1,11		
Yalnızlık hissinden kurtuldum	Yalnız	3,82±1,25	1,302	0,194
	Biriyle/Birileriyle	3,54±1,33		
Monotonluktan, Sıkıntı ve stresten uzaklaştım	Yalnız	4,06±1,18	1,331	0,184
	Biriyle/Birileriyle	3,80±1,26		
Müzik konusunda birikim elde ettim	Yalnız	4,02±1,38	0,149	0,882
	Biriyle/Birileriyle	3,99±1,27		

60+ Koristlerin Koroya Katılım Nedenlerinin Kişisel Gelire göre karşılaştırması Tablo-6’da verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi, “Uzaklaşmak” alt boyutu dışındaki diğer alt boyutlarda istatistiki olarak anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$). “Uzaklaşmak” alt boyutunda 2000 TL ve altı alan 60+ Koristler ile 2000 TL ve üstü alan 60+Koristler arasında 2000 TL ve altı alan 60+Koristler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($t=2.067$, $p=0.040$).

Tablo-6: 60+ Koristlerin Koroya Katılım Nedenleri Kişisel Gelire Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Kişisel Gelir	Ort±SS	t	p
Yenilemek / Gelişim	2000 TL ve altı	3,85±1,00	-0,403	0,687
	2000 TL ve üstü	3,89±0,76		
Mental Olarak Rahatlamak	2000 TL ve altı	3,95±0,92	-0,304	0,761
	2000 TL ve üstü	3,99±0,79		
Uzaklaşmak	2000 TL ve altı	3,03±1,15	2,067	0,040*
	2000 TL ve üstü	2,71±1,18		
Sosyalleşmek	2000 TL ve altı	3,48±1,09	0,447	0,655
	2000 TL ve üstü	3,43±0,83		
Tanınma ve Sosyal Statü	2000 TL ve altı	3,03±1,18	0,860	0,391
	2000 TL ve üstü	2,90±1,10		
Müziği Sevme	2000 TL ve altı	4,28±0,84	0,878	0,381
	2000 TL ve üstü	4,19±0,81		

Ardahan, F., & İlyas, S. (2019). Rekreatyonel korolara korist olarak katılan 60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinin ve koroya katılımı elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 16(2), 448-468. doi:[10.14687/jhs.v16i2.5388](https://doi.org/10.14687/jhs.v16i2.5388)

Örnek Olma	2000 TL ve altı	3,37±1,26	1,337	0,183
	2000 TL ve üstü	3,15±1,23		

* p<0.05

60+ Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydaların Kişisel Gelire göre karşılaştırması Tablo-7'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi, 60+Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydaların hiçbir alt boyutta Kişisel Gelirle arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0.05$).

Tablo-7: 60+ Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydaların Kişisel Gelire Göre Karşılaştırılması

Elde Edilen Faydalar	Kişisel Gelir	Ort±SS	t	p
Daha mutlu hissettim	2000 TL ve altı	4,16±1,08	-0,892	0,373
	2000 TL ve üstü	4,28±0,90		
Kişisel tatmin elde ettim	2000 TL ve altı	3,98±1,09	-0,996	0,320
	2000 TL ve üstü	4,10±0,84		
Kendime güvenim arttı	2000 TL ve altı	3,79±1,20	-0,947	0,345
	2000 TL ve üstü	3,94±1,14		
Yeni şeyler öğrendim	2000 TL ve altı	4,07±1,16	-0,888	0,375
	2000 TL ve üstü	4,20±0,95		
Rahatlamış ve tazelenmiş hissettim	2000 TL ve altı	4,03±1,15	-0,464	0,643
	2000 TL ve üstü	4,09±0,93		
Yeni kişilerle tanıştım	2000 TL ve altı	4,16±1,11	-0,348	0,728
	2000 TL ve üstü	4,21±0,85		
Hayal gücüm arttı	2000 TL ve altı	3,76±1,25	0,669	0,504
	2000 TL ve üstü	3,66±1,09		
Daha verimli çalıştım	2000 TL ve altı	3,80±1,21	0,367	0,714
	2000 TL ve üstü	3,74±1,10		
Bir gruba ait olma duygusu yaşadım	2000 TL ve altı	3,72±1,22	-1,539	0,125
	2000 TL ve üstü	3,94±1,02		
Daha kaliteli ve verimli zaman geçirdim	2000 TL ve altı	3,97±1,10	0,022	0,982
	2000 TL ve üstü	3,97±1,04		
Yalnızlık hissinden kurtuldum	2000 TL ve altı	3,58±1,40	-0,311	0,756
	2000 TL ve üstü	3,63±1,20		
Monotonluktan, Sıkıntı ve stresten uzaklaştım	2000 TL ve altı	3,85±1,27	0,054	0,957
	2000 TL ve üstü	3,85±1,21		
Müzik konusunda birikim elde ettim	2000 TL ve altı	4,01±1,36	0,264	0,792
	2000 TL ve üstü	3,97±1,18		

60+Koristlerin Koroya Katılım Nedenlerinin Aile Gelirine göre karşılaştırması Tablo-8'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi "Mental Olarak Rahatlamak" alt boyutu dışındaki diğer alt boyutlarda istatistiki olarak anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$). "Mental Olarak Rahatlamak" alt boyutundaki istatistiki olarak anlamlı farklılık 2000 TL ve altı Aile Geliri olan 60+Koristler ile 4001 TL ve üstü Aile Geliri olan 60+ Koristler arasındaki farklılıktan kaynaklanmaktadır.

Ardahan, F., & İlyas, S. (2019). Rekreatyonel korolara korist olarak katılan 60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinin ve koroya katılımı elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 16(2), 448-468. doi:[10.14687/jhs.v16i2.5388](https://doi.org/10.14687/jhs.v16i2.5388)

Tablo-8: 60+Koristlerin Koroya Katılım Nedenlerinin Aile Gelirine Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Aile Geliri	Ort±SS	F	p
Yenilemek / Gelişim	2000 TL ve altı	3,84±0,93	1,339	0,264
	2001-4000 TL	3,80±0,97		
	4001 TL ve üstü	4,06±0,67		
Mental Olarak Rahatlamak	2000 TL ve altı	3,86±0,92	3,033	0,050*
	2001-4000 TL	3,94±0,88		
	4001 TL ve üstü	4,24±0,70		
Uzaklaşmak	2000 TL ve altı	3,06±1,15	1,528	0,219
	2001-4000 TL	2,83±1,19		
	4001 TL ve üstü	2,74±1,18		
Sosyalleşmek	2000 TL ve altı	3,46±1,04	0,021	0,979
	2001-4000 TL	3,45±0,94		
	4001 TL ve üstü	3,48±1,02		
Tanınma ve Sosyal Statü	2000 TL ve altı	3,13±1,19	1,643	0,196
	2001-4000 TL	2,93±1,15		
	4001 TL ve üstü	2,78±1,05		
Müziği Sevme	2000 TL ve altı	4,26±0,78	0,038	0,962
	2001-4000 TL	4,23±0,85		
	4001 TL ve üstü	4,24±0,89		
Örnek Olma	2000 TL ve altı	3,35±1,19	0,257	0,774
	2001-4000 TL	3,25±1,28		
	4001 TL ve üstü	3,20±1,32		

* p<0.05

60+ Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydaların Aile Gelirine göre karşılaştırması Tablo-9'da verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi, 60+ Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydaların hiçbirinde Aile Geliri arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık yoktur (p>0.05).

Tablo-9: 60+ Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydanın Aile Gelirine Göre Karşılaştırılması

Elde Edilen Faydalar	Aile Geliri	Ort±SS	F	p
Daha mutlu hissettim	2000 TL ve altı	4,15±1,03	1,441	0,239
	2001-4000 TL	4,16±1,06		
	4001 TL ve üstü	4,43±0,83		
Kişisel tatmin elde ettim	2000 TL ve altı	3,97±1,07	0,663	0,516
	2001-4000 TL	4,02±0,98		
	4001 TL ve üstü	4,17±0,90		
Kendime güvenim arttı	2000 TL ve altı	3,94±1,16	0,640	0,528
	2001-4000 TL	3,84±1,16		
	4001 TL ve üstü	3,70±1,26		
Yeni şeyler öğrendim	2000 TL ve altı	4,11±1,08	1,124	0,327
	2001-4000 TL	4,04±1,18		
	4001 TL ve üstü	4,33±0,85		
Rahatlamış ve tazelenmiş hissettim	2000 TL ve altı	4,00±1,11	0,246	0,782
	2001-4000 TL	4,07±1,07		
	4001 TL ve üstü	4,13±0,98		
Yeni kişilerle tanıştım	2000 TL ve altı	4,10±1,13	1,865	0,157
	2001-4000 TL	4,14±1,01		
	4001 TL ve üstü	4,43±0,72		
Hayal gücüm arttı	2000 TL ve altı	3,74±1,21	0,169	0,845
	2001-4000 TL	3,75±1,18		
	4001 TL ve üstü	3,63±1,16		

Ardahan, F., & İlyas, S. (2019). Rekreasyonel korolara korist olarak katılan 60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinin ve koroya katılımı elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 16(2), 448-468. doi:[10.14687/jhs.v16i2.5388](https://doi.org/10.14687/jhs.v16i2.5388)

Daha verimli çalıştım	2000 TL ve altı	3,86±1,09	0,395	0,674
	2001-4000 TL	3,73±1,24		
	4001 TL ve üstü	3,72±1,17		
Bir gruba ait olma duygusu yaşadım	2000 TL ve altı	3,76±1,15	0,566	0,569
	2001-4000 TL	3,89±1,09		
	4001 TL ve üstü	3,70±1,26		
Daha kaliteli ve verimli zaman geçirdim	2000 TL ve altı	4,01±1,03	0,133	0,875
	2001-4000 TL	3,93±1,15		
	4001 TL ve üstü	3,98±1,02		
Yalnızlık hissinden kurtuldum	2000 TL ve altı	3,57±1,36	1,404	0,248
	2001-4000 TL	3,74±1,23		
	4001 TL ve üstü	3,35±1,40		
Monotonluktan, Sıkıntı ve stresten uzaklaştım	2000 TL ve altı	3,94±1,21	0,680	0,507
	2001-4000 TL	3,85±1,24		
	4001 TL ve üstü	3,67±1,33		
Müzik konusunda birikim elde ettim	2000 TL ve altı	4,16±1,17	1,334	0,265
	2001-4000 TL	3,86±1,42		
	4001 TL ve üstü	3,96±1,19		

60+ Koristlerin Koroya Katılım Nedenlerinin Medeni Duruma göre karşılaştırması Tablo-10'da verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi Medeni Durumun hiçbir alt boyutta 60+Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydaların arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0.05$).

Tablo-10: 60+ Koristlerin Koroya Katılım Nedenleri Medeni Duruma Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Medeni Durum	Ort±SS	t	p
Yenilemek / Gelişim	Evli	3,88±0,90	0,279	0,780
	Bekar	3,84±0,93		
Mental Olarak Rahatlamak	Evli	3,99±0,89	0,676	0,500
	Bekar	3,90±0,82		
Uzaklaşmak	Evli	2,89±1,14	-0,285	0,776
	Bekar	2,94±1,26		
Sosyalleşmek	Evli	3,50±0,97	0,992	0,322
	Bekar	3,36±1,04		
Tanınma ve Sosyal Statü	Evli	3,00±1,11	0,438	0,662
	Bekar	2,92±1,25		
Müziği Sevme	Evli	4,22±0,85	-0,561	0,575
	Bekar	4,29±0,77		
Örnek Olma	Evli	3,34±1,21	1,228	0,221
	Bekar	3,12±1,34		

60+ Koristlerin Koroya Katılım ile Elde Ettikleri Faydaların Medeni Duruma göre karşılaştırması Tablo-11'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi "Yalnızlık Hissinden Kurtuldum" faydası dışındaki diğer elde edilen faydalarda istatistiki olarak anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$). Bu farklılık bekâr olanların lehinedir ($t=-2,158$, $p=0.032$).

Ardahan, F., & İlyas, S. (2019). Rekreatyonel korolara korist olarak katılan 60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinin ve koroya katılımla elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 16(2), 448-468. doi:[10.14687/jhs.v16i2.5388](https://doi.org/10.14687/jhs.v16i2.5388)

Tablo-11: 60+ Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydaların Medeni Duruma Göre Karşılaştırılması

Elde Edilen Faydalar	Medeni Durum	Ort±SS	t	p
Daha mutlu hissettim	Evli	4,21±1,01	-0,044	0,965
	Bekar	4,21±1,03		
Kişisel tatmin elde ettim	Evli	4,03±0,99	-0,012	0,990
	Bekar	4,03±1,04		
Kendime güvenim arttı	Evli	3,83±1,17	-0,350	0,727
	Bekar	3,89±1,20		
Yeni şeyler öğrendim	Evli	4,09±1,10	-0,674	0,501
	Bekar	4,20±1,06		
Rahatlamış ve tazelenmiş hissettim	Evli	4,05±1,06	-0,195	0,846
	Bekar	4,08±1,10		
Yeni kişilerle tanıştım	Evli	4,17±1,05	-0,174	0,862
	Bekar	4,20±0,93		
Hayal gücüm arttı	Evli	3,75±1,16	0,689	0,492
	Bekar	3,64±1,26		
Daha verimli çalıştım	Evli	3,79±1,13	0,397	0,691
	Bekar	3,73±1,26		
Bir gruba ait olma duygusu yaşadım	Evli	3,76±1,12	-0,994	0,321
	Bekar	3,92±1,19		
Daha kaliteli ve verimli zaman geçirdim	Evli	3,90±1,11	-1,608	0,109
	Bekar	4,15±0,97		
Yalnızlık hissinden kurtuldum	Evli	3,49±1,34	-2,158	0,032*
	Bekar	3,89±1,23		
Monotonluktan, Sıkıntı ve stresten uzaklaştım	Evli	3,79±1,22	-1,147	0,253
	Bekar	4,00±1,29		
Müzik konusunda birikim elde ettim	Evli	3,95±1,28	-0,927	0,355
	Bekar	4,12±1,31		

60+ Koristlerin Koroya Katılım Nedenlerinin Eğitim Durumuna göre karşılaştırması Tablo-12'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi "Uzaklaşmak" ve "Tanınma ve Sosyal Statü" alt boyutları dışındaki diğer alt boyutlarda istatistiki olarak anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$). Bu farklılık "Uzaklaşmak" alt boyutunda Lise ve Altı Eğitim Düzeyine sahip 60+ Koristlerin ($t=2,705$, $p=0,007$) ve "Tanınma ve Sosyal Statü" alt boyutundaki Lise ve Altı Eğitim Düzeyine sahip 60+ Koristlerin ($t=2,239$, $p=0,026$) lehinedir.

Tablo-12: 60+ Koristlerin Koroya Katılım Nedenleri Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Eğitim Düzeyi	Ort±SS	t	p
Yenilemek / Gelişim	Lise ve Altı	3,83±0,96	-0,532	0,595
	Üniversite ve Üstü	3,89±0,87		
Mental Olarak Rahatlamak	Lise ve Altı	3,88±0,93	-1,298	0,196
	Üniversite ve Üstü	4,03±0,83		
Uzaklaşmak	Lise ve Altı	3,14±1,13	2,705	0,007*
	Üniversite ve Üstü	2,73±1,17		
Sosyalleşmek	Lise ve Altı	3,55±1,03	1,129	0,260
	Üniversite ve Üstü	3,40±0,96		
Tanınma ve Sosyal Statü	Lise ve Altı	3,17±1,11	2,239	0,026*
	Üniversite ve Üstü	2,84±1,16		
Müziği Sevme	Lise ve Altı	4,22±0,93	-0,359	0,720
	Üniversite ve Üstü	4,26±0,75		
Örnek Olma	Lise ve Altı	3,44±1,15	1,654	0,099
	Üniversite ve Üstü	3,17±1,31		

* $p<0.05$

60+ Koristlerin Koroya Katılım ile Elde Ettikleri Faydaların Eğitim Düzeyine göre karşılaştırması Tablo-13'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi, 60+ Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydaların hiçbirinde Eğitim Düzeyi istatistiki olarak anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır ($p>0.05$).

Tablo-13: 60+ Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydaların Eğitim Durumuna Karşılaştırılması

Elde Edilen Faydalar	Eğitim Düzeyi	Ort±SS	t	p
Daha mutlu hissettim	Lise ve Altı	4,14±1,07	-0,846	0,398
	Üniversite ve Üstü	4,25±0,97		
Kişisel tatmin elde ettim	Lise ve Altı	3,98±1,07	-0,639	0,523
	Üniversite ve Üstü	4,06±0,95		
Kendime güvenim arttı	Lise ve Altı	3,94±1,18	0,977	0,329
	Üniversite ve Üstü	3,79±1,18		
Yeni şeyler öğrendim	Lise ve Altı	4,05±1,12	-0,835	0,404
	Üniversite ve Üstü	4,17±1,06		
Rahatlamış ve tazelenmiş hissettim	Lise ve Altı	4,01±1,11	-0,533	0,595
	Üniversite ve Üstü	4,08±1,04		
Yeni kişilerle tanıştım	Lise ve Altı	4,12±1,01	-0,730	0,466
	Üniversite ve Üstü	4,22±1,02		
Hayal gücüm arttı	Lise ve Altı	3,80±1,16	0,831	0,407
	Üniversite ve Üstü	3,67±1,20		
Daha verimli çalıştım	Lise ve Altı	3,91±1,14	1,485	0,139
	Üniversite ve Üstü	3,68±1,18		
Bir gruba ait olma duygusu yaşadım	Lise ve Altı	3,87±1,18	0,721	0,471
	Üniversite ve Üstü	3,70±1,12		
Daha kaliteli ve verimli zaman geçirdim	Lise ve Altı	4,03±1,05	0,716	0,475
	Üniversite ve Üstü	3,93±1,09		
Yalnızlık hissinden kurtuldum	Lise ve Altı	3,73±1,28	1,276	0,203
	Üniversite ve Üstü	3,51±1,34		
Monotonluktan, Sıkıntı ve stresten uzaklaştım	Lise ve Altı	3,96±1,20	1,137	0,257
	Üniversite ve Üstü	3,77±1,27		
Müzik konusunda birikim elde ettim	Lise ve Altı	4,05±1,21	0,549	0,584
	Üniversite ve Üstü	3,96±1,35		

60+ Koristlerin Koroya Katılım Nedenlerinin Koroya Gitme Süresine göre karşılaştırması Tablo-14'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi "Müziği Sevme" alt boyutları dışındaki diğer alt boyutlarda istatistiki olarak anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$). Bu farklılık "Müziği Sevme" alt boyutunda koroya gitme süresi 1 yıl ve daha az olan koristlerle 2 ve daha fazla yıl koroya giden gruplar arasında 1 yıl ve daha az olan 60+ Koristlerin ($F=2,880$, $p=0,037$) aleyhinedir.

Tablo-14: 60+Koristlerin Koroya Katılım Nedenlerinin Koroya Gitme Süresine Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Koroya Gitme Süresi	Ort±SS	F	p
Yenilemek / Gelişim	1 Yıl ve daha az	3,55±0,83	2,057	0,107
	2-4 yıl arası	3,88±0,84		
	5-10 yıl arası	3,95±0,97		
	11 yıl ve daha fazla	3,95±0,94		
Mental Olarak Rahatlamak	1 Yıl ve daha az	3,82±0,71	0,536	0,658
	2-4 yıl arası	3,97±0,82		
	5-10 yıl arası	4,04±0,91		
	11 yıl ve daha fazla	3,98±0,96		

Ardahan, F., & İlyas, S. (2019). Rekreatyonel korolara korist olarak katılan 60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinin ve koroya katılımı elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 16(2), 448-468. doi:[10.14687/jhs.v16i2.5388](https://doi.org/10.14687/jhs.v16i2.5388)

Uzaklaşmak	1 Yıl ve daha az	2,83±1,00	0,143	0,934
	2-4 yıl arası	2,87±1,14		
	5-10 yıl arası	2,92±1,26		
	11 yıl ve daha fazla	2,96±1,23		
Sosyalleşmek	1 Yıl ve daha az	3,39±0,83	1,154	0,328
	2-4 yıl arası	3,32±1,10		
	5-10 yıl arası	3,46±1,02		
	11 yıl ve daha fazla	3,62±0,94		
Tanınma ve Sosyal Statü	1 Yıl ve daha az	3,08±0,99	0,989	0,399
	2-4 yıl arası	2,77±1,18		
	5-10 yıl arası	3,05±1,19		
	11 yıl ve daha fazla	3,05±1,17		
Müziği Sevme	1 Yıl ve daha az	3,98±0,98	2,880	0,037*
	2-4 yıl arası	4,22±0,78		
	5-10 yıl arası	4,47±0,54		
	11 yıl ve daha fazla	4,23±0,94		
Örnek Olma	1 Yıl ve daha az	3,33±1,04	0,086	0,968
	2-4 yıl arası	3,22±1,21		
	5-10 yıl arası	3,30±1,30		
	11 yıl ve daha fazla	3,30±1,37		

60+ Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydaların Koroya Gitme Süresine göre karşılaştırması Tablo-15'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi “Müzik konusunda birikim elde ettim” faydası dışındaki diğer faydalarda istatistiki olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0.05$). “Müzik konusunda birikim elde ettim” faydasındaki farklılık koroya gitme süresi 1 yıl ve daha az, 11 yıl ve daha fazla olan koristler ile 2-4 ve 5-10 yıl arası koroya giden gruplar arasında 1 yıl ve daha az, 11 yıl ve daha fazla 60+ Koristlerin ($F=2,862$, $p=0,038$) lehinedir.

Tablo-15: Koristlerin Koroya Katılımla Elde Ettikleri Faydaların Koroya Gitme Süresine Göre Karşılaştırılması

Elde Edilen Faydalar	Koroya Gitme Süresi	Ort±SS	F	p
Daha mutlu hissettim	1 Yıl ve daha az	4,10±0,74	0,196	0,899
	2-4 yıl arası	4,21±1,04		
	5-10 yıl arası	4,25±0,97		
	11 yıl ve daha fazla	4,23±1,15		
Kişisel tatmin elde ettim	1 Yıl ve daha az	4,00±0,72	0,160	0,923
	2-4 yıl arası	4,04±0,93		
	5-10 yıl arası	3,97±0,97		
	11 yıl ve daha fazla	4,08±1,20		
Kendime güvenim arttı	1 Yıl ve daha az	3,78±0,73	0,388	0,762
	2-4 yıl arası	3,81±1,28		
	5-10 yıl arası	3,80±1,19		
	11 yıl ve daha fazla	3,97±1,27		
Yeni şeyler öğrendim	1 Yıl ve daha az	4,03±0,77	0,315	0,814
	2-4 yıl arası	4,18±1,18		
	5-10 yıl arası	4,05±1,14		
	11 yıl ve daha fazla	4,18±1,10		
Rahatlamış ve tazelenmiş hissettim	1 Yıl ve daha az	4,13±0,79	0,461	0,710
	2-4 yıl arası	4,07±1,09		
	5-10 yıl arası	3,92±1,06		
	11 yıl ve daha fazla	4,11±1,18		
Yeni kişilerle tanıştım	1 Yıl ve daha az	4,18±0,78	0,314	0,815
	2-4 yıl arası	4,12±1,07		
	5-10 yıl arası	4,13±1,07		
	11 yıl ve daha fazla	4,27±1,05		

Ardahan, F., & İlyas, S. (2019). Rekreatyonel korolara korist olarak katılan 60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinin ve koroya katılımı elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 16(2), 448-468. doi:[10.14687/jhs.v16i2.5388](https://doi.org/10.14687/jhs.v16i2.5388)

Hayal gücüm arttı	1 Yıl ve daha az	3,80±0,72	0,206	0,892
	2-4 yıl arası	3,64±1,37		
	5-10 yıl arası	3,70±1,23		
	11 yıl ve daha fazla	3,77±1,19		
Daha verimli çalıştım	1 Yıl ve daha az	3,78±0,89	0,831	0,478
	2-4 yıl arası	3,75±1,33		
	5-10 yıl arası	3,62±1,24		
	11 yıl ve daha fazla	3,93±1,08		
Bir gruba ait olma duygusu yaşadım	1 Yıl ve daha az	3,85±0,83	1,483	0,220
	2-4 yıl arası	3,70±1,23		
	5-10 yıl arası	3,63±1,28		
	11 yıl ve daha fazla	4,01±1,08		
Daha kaliteli ve verimli zaman geçirdim	1 Yıl ve daha az	4,20±0,79	0,949	0,418
	2-4 yıl arası	3,91±1,14		
	5-10 yıl arası	3,85±1,18		
	11 yıl ve daha fazla	4,00±1,06		
Yalnızlık hissinden kurtuldum	1 Yıl ve daha az	3,70±1,07	0,178	0,911
	2-4 yıl arası	3,64±1,38		
	5-10 yıl arası	3,53±1,31		
	11 yıl ve daha fazla	3,55±1,42		
Monotonluktan, Sıkıntı ve stresten uzaklaştım	1 Yıl ve daha az	3,90±0,98	0,152	0,929
	2-4 yıl arası	3,78±1,39		
	5-10 yıl arası	3,83±1,17		
	11 yıl ve daha fazla	3,91±1,31		
Müzik konusunda birikim elde ettim	1 Yıl ve daha az	3,93±1,21	2,862	0,038*
	2-4 yıl arası	3,79±1,35		
	5-10 yıl arası	3,83±1,37		
	11 yıl ve daha fazla	4,35±1,15		

* p<0.05

6. Tartışma

Rekreatyonel korolara korist olarak katılan 60+ koristlerin koroya katılım nedenleri, koroya katılımı elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre karşılaştırma amacıyla yapılan bu çalışmada, 60+ koristlerin koroya katılım nedenleri cinsiyet, medeni durum ve kiminle yaşadığı değişkenlerine göre istatistiki olarak anlamlı fark bulunamamıştır. Bu durum kadın/erkek koristlerin, evli/bekâr koristlerin, yalnız/birileriyle yaşayan koristlerin rekreatyonel korolara aynı gerekçelerle gittikleri anlamına gelmektedir. Aynı gerekçelerle rekreatyonel korolara giden bireylerin aynı faydaları elde etmiş olmaları beklenen bir durumdur. Nitekim araştırma bulguları bunu doğrular niteliktedir. Koroya katılarak elde edilen faydalar cinsiyet ve yalnız yaşama durumuna göre istatistiki olarak anlamlı farklılık göstermezken medeni durumu bekâr olanların korolara katılarak yalnızlık hissinden kurtuldukları bulgulanmıştır. 60+ bekâr koristler evlilere oranla yalnızlık hissinden kurtulmak için korolara katılmalarının en önemli sebebi bireylerin müzikle yaratılan rekreatyonel dünyayı anlamlı bulması ve müziğin terapatik etkisi olabilir. Bu sonuç Sezer'in çalışmasının sonuçlarıyla örtüşmektedir (Sezer, 2011). Benzer şekilde Gökçe'nin (2007) ileriki yaşlarda yalnızlaşan bireylerin korolarda grup içinde yalnız şarkı söyleyerek yalnızlıklarından kurtulduğu sonucu araştırmanın sonuçlarını doğrular niteliktedir. Bunlara ilave olarak; bu sonuçlar Jacob ve arkadaşlarının (2009) bireylerin müzik çalışmalarına gitme nedenleri olarak bulguladıkları; yalnızlık hissinden kurtulma, bir gruba ait olma, sosyalleşme, yeni insanlarla tanışma ile de örtüşmektedir. Bireylerin emekli olduklarında, mesleki yaşamlarının son bulması, mesleki güçlerini ve sosyal ilişkilerini kaybetmeleri çoğunlukla bireylere yalnızlık hissi yaşamalarına ve/veya yalnızlaşmaya sebep olabilmektedir (Kılavuz, 2002). Koroya katılmak, sosyalleşmeyi olumlu yönde etkilemekte ve yeni arkadaşlıklar kurmak için fırsat vermekte, yalnızlıktan kurtulmak için bireylere yardım etmektedirler. Mevcut çalışmanın sonucu bununla örtüşmektedir.

Dağcılık, kaya tırmanışı, spor kaya tırmanışı, bisiklet gibi güce dayalı birçok rekreatyon aktivitesinde erkek egemenliği varken ve yapanların önemli bir kısmı bekar iken (Harrington ve Dawson, 1995; Jackson ve Henderson, 1995) herkesin yapabildiği bisiklet, koşu gibi rekreatyonel egzersizlerde rekreatyonel etkinliğe katılım nedenleri cinsiyete ve medeni duruma göre istatistikî olarak farklılık göstermemektedir (Ardahan ve Çalışkan, 2017; Ardahan ve Mert, 2014). Bu sonuç mevcut çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Katılımcıların önemli bir kısmının emekli olması koro çalışmalarına bireylerin daha çok ve daha rahat zaman ayırabilmesine fırsat vermektedir. Bunun sebebi emekli koristlerin serbest zamanlarının çok olmasıdır.

60+ koristlerin bireysel gelirleri ve aile gelirleri yüksek değildir. Bunun en önemli nedenlerinden birisi bu bireylerin emekli olmalarıdır. Ülkemizde emeklilik için özel bir yatırım yapılmamışsa birçok meslek gurubunda emeklilik gelirleri düşüktür (Şen, 2015; Ardahan, 2018b). Korolara katılım maliyet baskısı yaratmadan her gelir grubundan bireylerin rahatlıkla katılabilecekleri bir rekreatyonel etkinlik olması sebebiyle (Ardahan ve Akdeniz, 2017) 60+ koristlerin korolar açısından sürdürülebilir bir rekreatyonel yaşama dönüşmüştür. Bu verilerle bakılınca mevcut araştırmada bireylerin önemli bir kısmının rekreatyonel korolarda uzun yıllar korist olmaları sonucuyla örtüşmektedir.

Ardahan ve arkadaşları (2016) bireylerin eğitim düzeyi arttıkça rekreatyon bilinç düzeylerinin ve rekreatyonel ürünleri tercih bilinçlerinin arttığını, Stebbins (2004) ise bireylerin eğitim düzeyi arttıkça rekreatyonel talep ve ciddi boş zaman faaliyetinde kalıcılığının da arttığını, Bell (2000) bireylerin yaşlandıkça kalıcı dostluklar ve uğraşlar edinmesinin yaşlılık psikolojisinin gereği olduğunu belirtmişlerdir. Literatürdeki bu sonuçlar; mevcut araştırmadaki 60+ bireylerin korolara düzenli olarak uzun yıllar devam ettiği sonucuyla örtüşmekte ve desteklemektedir.

60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinden Uzaklaşma alt boyutu ile Kişisel gelire göre istatistikî olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Diğer bir deyişle; gelir azaldıkça bireylerin günlük hayatın karmaşasından, aileden, işten/okuldan ve etraflarındaki bireylerden bir süreliğine uzaklaşma arzusu sebebiyle korolara katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bunun en belirgin nedeni 60+ korolara katılan bireylerin önemli bir kısmının düşük gelir sahibi olmaları, korolara katılımın ücretsiz veya düşük aidatlar gerektirmesi olabilir. Bu durum Ardahan ve Akdeniz'in (2018) çalışmasında da bulgulanmıştır. Bu sonuç, Ardahan ve arkadaşlarının (2016) gelir ile rekreatyona katılım arasında doğrusal bir ilişki olduğunu, gelir arttıkça bireylerin daha çok rekreatyon talebinde buldukları, serbest zaman aktiviteleri için daha çok bütçe ayırabildikleri, bireyselleştikleri tanımlamasına uygundur.

60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinden Mental Olarak Rahatlamak alt boyutu Aile gelirine göre farklılık göstermektedir. Gelir arttıkça Mental Olarak Rahatlama değeri artmakta ve aile geliri 2000 TL ve altı olan gurupla 4001 TL ve üstü olan grup arasındaki istatistikî anlamlı farklılık Clift ve arkadaşlarının (2010) yaptığı çalışmada bulgularan bireylerin toplam gelirleriyle koroya devam etmenin mental olarak iyi geldiği bulgusuyla örtüşmektedir. Buna ilave olarak koroya başlama içsel ve/veya dışsal motivasyonel unsurların etkisiyle olsa da koroya devam etme bilinçli bir tercihtir. Gelir ile rekreatyon bilinci ve/veya gelir ile rekreatyonel tercih bilinç bilincinin artıyor olması, aile gelirinin artmasıyla bireylerin koro tercihinde ve sürdürme de mental olarak rahatlama anlamlı fark yaratıyor olabilir (Ardahan ve ark. 2016; Stebbins, 2004).

Koroya katılımı sosyal etkileşim sonucu 60+koristlerin Yeni Kişilerle Tanışması, Yeni Şeyler öğrenmesi, Kendine Güvenlerinin Artması (Lehmborg ve Fung, 2010) un yaptığı araştırmayı

destekler niteliktedir. Ayrıca müziksel aktivitelere katılımın Tanınma ve Sosyal Statü sağladığı Bailey ve Davidson (2005) tarafından da bulgulanmıştır. Coffman (2002), Snyder (2012) ve Srinivasan (2015) bireylerin emekliliklerinde aktif yaşam stili ile ilgilendiklerini ve emeklilik döneminde yaşamlarını anlamlandırmaya odaklandıklarını söylemektedir. Korolara aktif olarak katılmak emekli bireylerin yaratıcılığını ve yenilenmek/gelişimini arttırmaktadır. Mevcut çalışma sonucu bununla örtüşmektedir. Bunların yanında bireylerin koroya gitmelerini etkileyen Motivasyonel faktörler ile elde ettikleri faydalar Weissinger ve Bandalos (1995), McKenzie (2000), Cordes ve Ibrahim (2003), Rodriguez ve ark. (2007), Jacob ve ark. (2009)'ın çalışmalarında bahsettikleri nedenlerle ve elde edilen faydalarla örtüşmektedir.

Bireylerin korolara katılma nedenlerine hemen hemen tamamının motivasyon teorileriyle açıklamak mümkündür. Özgür İrade Teorisi (Deci 1975; Deci ve Ryan 1985, 1991; Weissinger ve Bandalos, 1995) koristlerin koroya gitme nedenlerinde içsel motivasyon dinamiklerinin baskın olmasını desteklemekte ve bu da araştırma bulgularıyla örtüşmektedir. Aynı zamanda koristlerin koroya gitmelerinin, ciddi boş zaman faaliyeti olması özelliğinin olduğu görülmektedir (Stebbins, 1992, 1997, 2004). Bunun yanında görev merkezli motivasyonun olması koristlerin korolarda Yenilenmek ve Gelişmek, Mental Olarak Rahatlamak, Uzaklaşmak, Tanınma ve Statü Elde Etme, Müziği Sevme gerekçelerini baskın hale getirmektedir (Pintrich, 2000).

Koro çalışmasına gitmek aktif rekreatif etkinlik olarak ele alınmaktadır. Dolayısıyla bireylerin fiziksel yeterliliğinin bulunması gerekmektedir. Birey kendine yetebilmeli ve ihtiyaçlarını karşılayabilmelidir. Yeterli olmak ve tatmin elde etmek aktivite teorisiyle açıklanabilmektedir (Engeström ve ark. 2003). Buna ilave olarak koristlerin müzikle uğraşmalarını, koristlere bir gruba ait olma, sevme sevilme ve kendini gerçekleştirme boyutları kapsamında bir ihtiyaç olarak çıkmaktadır. Bu durumu Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisiyle açıklamak mümkündür (Ibrahim ve Cordes 2002; Rodriguez ve ark. 2007).

Kirkwood'un (2009) İten ve Çeken Faktörler Kuramına göre araştırma değerlendirildiğinde, bireylerin koroya katılım nedenlerinde bireylerin korolara Yenilenmek ve Gelişmek, Mental Olarak Rahatlamak, Uzaklaşmak, Tanınma ve Sosyal Statü Elde Etme çekici faktör dinamikleri sebebiyle korolara gittikleri görülmektedir. Bireyleri sosyal çevrelerinden korolara iten faktörlerin bunlar olduğu anlaşılmaktadır. Buna ek olarak iten ve çeken faktörler aktivitelere katılma sıklığını ve aktivite tekrarını etkilemektedir (Albayrak ve Caber, 2016). Araştırmaya bakıldığında 5 yıl ve daha fazla korolara katılan 60+ koristlerin yoğun olduğu görülmektedir. Bireylerin kişisel deneyimlerine bağlı olarak korolara gitmek ve elde edilen faydalar(Kendime Güvenin Arttı, Yeni Şeyler Öğrendim, Yeni Kişilerle Tanıştım, Yalnızlık Hissinden Kurtuldum) katılımı arttırmaktadır. Yaşlılık döneminde ise korolara gitmek bireylerin rezervlerini korumaya ve sürdürmeye çalıştıklarının, hayatın içinde aktif olarak yer almak istediklerinin göstergesidir. Mevcut çalışma bununla örtüşmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak 60+bireylerin rekreasyonel korolara yenilemek/gelişim, mental olarak rahatlamak, uzaklaşmak, sosyalleşmek, tanınma ve sosyal statü, müziği sevme, örnek olma için katılmakta, korolara katılarak bireyler kendilerini daha mutlu hissetmiş, kişisel tatmin elde etmiş, kendine güvenleri artmış, yeni şeyler öğrenmiş, rahatlamış ve tazelenmiş hissetmiş, yeni kişilerle tanışmış, hayal güçleri artmış, daha verimli çalışmış, bir gruba ait olma duygusu yaşamış, daha kaliteli ve verimli zaman geçirmiş, yalnızlık hissinden kurtulmuş, monotonluktan, sıkıntı ve stresten uzaklaşmış, müzik konusunda birikim elde etmişlerdir. 60+ bireylerin listelenen bu gerekçelerle korolara katılmaları ve korolara katılarak elde ettikleri faydalar genel olarak; cinsiyete, medeni duruma, kişisel ve aile gelirine, eğitim durumuna, kiminle yaşadığına, çalışma durumuna ve koroya

Ardahan, F., & İlyas, S. (2019). Rekreatyonel korolara korist olarak katılan 60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinin ve koroya katılımla elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 16(2), 448-468. doi:[10.14687/jhs.v16i2.5388](https://doi.org/10.14687/jhs.v16i2.5388)

gitme süresine göre anlamlı bir farklılık oluşmamıştır. Bunun anlamı bireylerin benzer/aynı gerekçelerle koroyu tercih etmeleri ve benzer/aynı faydaları elde ettikleridir.

Bu durumda 60+Koristler korolara giderek toplumun kültür sermayesinin çoğalmasına ve yaygınlaşmasına hizmet ettikleri söylenebilir.

Araştırmanın bulgularına göre 60+Koristlerin koroya gitmeleriyle hem müzik konusunda hem de sosyal yapılarda birçok faydalar elde etmektedirler. Bu sebeple her yaştaki bireyler başta olmak üzere özellikle 60+bireylerin koroya gitmeleri özendirilmelidir. 60+Bireylerin serbest zamanlarını etkin, verimli ve planlı yürütülmesi hususunda bireyler bilgilendirilmeli, özendirilmeli ve korolara katılım teşvik edilmelidir. Temel amaç bireyleri müzik aracılığıyla rekreatyonel anlamda mutlu edilmesini, gerçek ses ve müzik eğitiminin verilmesini ve yaşam boyu öğrenmeye devam edilmesini sağlamaktır. Bunun yanında özellikle farklı yaş gruplarıyla ve özel gereksinim gerektiren bireylerle çalışacak koro çalıştırıcılarının bu konularda formasyonda olmasının sağlanması ve sertifika edilmesi 60+ bireylerin katılacağı korolardan beklenen faydayı arttıracaktır.

Kaynaklar

- Aiken, R.L. (1995) *Aging. An Introduction of Gerontology*. California, Sage Publication.
- Ak, A.Ş. (1997). Avrupa ve Türk-İslâm Medeniyeti'nde Müzikle Tedavi Tarihi, Gelişimi ve Uygulamaları, Öz Eğitim Basın Yayın Dağıtım Ltd. Şti. İstanbul.
- Apaydın, M. (2006). Çocuk ve Gençlik Korolarının, Toplumun Kültürel Gelişimindeki Yeri ve Önemi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, 4-6 Ekim 2006, Ankara. http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/M-Apaydin_2.html okunma tarihi: 23.03.17.
- Ardahan, F. (2018a). Developing and Doing Validity and Reliability of the Motivational Factor Scale of Being Choir Singer. *European Journal of Physical Education and Sport Science*.4(7):1-12. doi: 10.5281/zenodo.1249994
- Ardahan, F. (2018b). For Getting More Life Satisfaction Being A Choir Singer In Golden Years. *European Journal of Physical Education and Sport Science*.4(5):1-17. doi: 10.5281/zenodo.1239817.
- Ardahan, F. ve Akdeniz, Y. (2018). Koristlerin Profilleri ve Bireyleri Korolara Korist Olarak Katılmaya Motive Eden Faktörlerin Demografik Değişkenlerle Karşılaştırılması: Antalya Örneği. Sinop Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 2(2): 1-30.
- Ardahan, F. ve Akdeniz, Y. (2017). Ciddi Boş Zaman Faaliyeti Olarak Korolara Katılımın Bireylerin Yaşam Doyumuna Etkisinin Çeşitli Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırılması: Antalya Örneği. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Physical Education and Sport Collage, 4th International Sport Science, Tourism and Recreation Students Congress, 21-23Th April 2017, Burdur, Türkiye.
- Ardahan, F. ve Çalışkan, A. (2017). Bireyleri spor festivaline katılmaya motive eden faktörlerin çeşitli demografik değişkenlere ve yıllara göre karşılaştırılması: RUNATOLIA'ya örneği . *Journal of Human Sciences*, 14(2): 2149- 2177. doi:10.14687/jhs.v14i2.4434
- Ardahan, F. ve Mert, M. (2014). Bisiklet Kullanan Bireylerin Profillerinin Belirlenmesi ve Bireyleri Bisiklet Kullanmaya Motive Eden Faktörlerin Çeşitli Demografik Değişkenlere Göre Değerlendirilmesi: Türkiye Örneği. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2): 53-57.
- Ardahan, F., Turgut, T. ve Kaplan Kalkan, A. (2016). Her Yönüyle Rekreatyon. Ankara: Delta Yayıncılık.
- Bailey, B. A. ve Davidson, J. W. (2005). Effects Of Group Singing And Performance For Marginalized And Middle-Class Singers. *Psychology of Music*, 33(3): 269-303.
- Baltacı, F. ve Kurar, İ. (2015). Halkın Boş Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları: Alanya Örneği. *International Journal of Science Culture and Sport*, 2(Special Issue 2):39-52.
- Beck, R., Cesario, T., Yousefi, S. ve Enamoto, H. (2000). Choral Singing, Performance Perception and Immune System Changes in Salivary Immunoglobulin and Cortisol. *Music Perception*, 18(1): 87–106.
- Beğer, T. ve Yavuzer, H. (2012). Yaşlılık Ve Yaşlılık Epidemiyolojisi. *Klinik Gelişim*, 25(3): 1-3.

Ardahan, F., & İlyas, S. (2019). Rekreasyonel korolara korist olarak katılan 60+ bireylerin koroya katılım nedenlerinin ve koroya katılımı elde ettikleri faydaların çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 16(2), 448-468. doi:[10.14687/jhs.v16i2.5388](https://doi.org/10.14687/jhs.v16i2.5388)

- Bell, C. L. (2000). An Examination of Adult Amateur Community Chorus And Choral Conductor Rehearsal Behavior, with İmplications For Music Education (Doctoral dissertation, Columbia University, 2000). Dissertation Abstracts International, 61(02): 539A.
- Caber, M. ve Albayrak, T. (2016). Push or Pull? Identifying Rock Climbing Tourists' Motivations. *Tourism Management*, 55: 74-84.
- Clair, A. A. ve Memmott, J. (2008). Therapeutic uses of Music with Older Adults. (2. Edition). N.Y., US: American Music Therapy Association.
- Clift, S., Hancox, G., Morrison, I., Hess, B., Kreutz, G. ve Stewart, D. (2010). Choral Singing and Psychological Wellbeing: Quantitative and Qualitative Findings From English Choirs In a Cross-National Survey. *Journal of Applied Arts & Health*, 1(1): 19-34.
- Coffman, D. D. (2002). Music and Quality of Life in Older Adults. *Psychomusicology*, 18:76-88.
- Cohen, S. (1991). *Rock Culture in Liverpool: Popular Music in the Making*. Oxford: Clarendon Press.
- Cordes K.A. ve Ibrahim H.M. (2003). *Applications in Recreation and Leisure for Today and Future Third Edition*, Von Hoffmann Press, New York.
- Crandall, R. (1980). Motivation for Leisure. *Journal of Leisure Research*, (12)1: 45-54.
- Çevik, S. (1999). *Koro Eğitimi, Yönetimi ve Teknikleri*, Ankara:Yurt Renkleri Yayınları.
- Deci, E.L. ve Ryan, R.M. (1985). The General Causality Orientations Scale: Self Determination in Personality. *Journal of Research in Personality*, 19: 109-134.
- Engeström, Y., Miettinen, R. ve Punamaki, R.L. (2003). *Perspective on Activity Theory*, Cambiridge University Press, Second Edition, NY, 10011-4211, USA, p.22-80.
- Gökçe, M. (2007). Koro Müziğinin Toplumsal İşlevleri Açısından Türkiye Korolar Şenliğinin Kazandırışları Üzerine Genel Bir Değerlendirme. 38. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi (ICANAS'38), Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı, 10-15 Eylül 2007, Ankara.
- Harrington M. ve Dawson D. (1995). Who Has it Best? Women's Labor Force Participation, Perceptions Of Leisure and Constraints To Leisure. *Journal of Leisure Research*. 27(1): 4-25.
- Ibrahim H. ve Cordes K.A. (2002). *Outdoor Recreation, Enrichment for a Lifetime*. Second Edition, Sagamore Publishing, Il, p. 5-150.
- Jackson, E.L. ve Henderson, K.A. (1995). Gender-Based Analysis of Leisure Constraints. *Leisure Sciences*. 17(1):31-51.
- Jacob, C., Guptill, C. ve Sumsion, T. (2009). Motivation For Continuing Involvement In A Leisure-Based Choir: The Lived Experiences of University Choir Members. *Journal of Occupational Science*. 16(3):187-193.
- Karadeniz, O. ve Öztepe, N.D. (2013). Türkiye'de Yaşlı Yoksulluğu. *Çalışma ve Toplum*, 38(3).
- Karakaya, O. (2009). Türk Müziği Eğitimi Veren Devlet Konservatuvarlarında Koro Eğitimi ve Yönetimi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya.
- Kılavuz, M.A. (2002). Emeklilik Döneminde Çalışma, Boş Zaman ve Din Eğitimi, Uludağ Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Dergisi, 11(1):71-86.
- Kirkwood, J. (2009). Motivational Factors in a Push-Pull Theory of Entrepreneurship. *Gender in Management: An International Journal*, 24(5):346-364.
- Lawler, E.E. (1973). *Motivations in Work Organizations*. Monterey, CA: Brooks/Cole.
- Lehmberg, L.J. ve Fung, C. V. (2010). Benefits of Music Participation for Senior Citizens: A Review of The Literature. *Music Education Research International*, 4(1):19-30.
- Levy, J. (1979). Motivation for Leisure: An Intereactionist Approach. In H. Ibrahim and R. Crandall (Eds.), *Leisure: A Psychological Approach*. Los Alamitos, CA: Hwong Publishing.
- McKenzie, M.D. (2000). How Are Adventure Education Program Outcomes Achieved?: A Review of The Literature. *Australian Journal of Outdoor Education*, 5(1):19-28.
- Mert, M. (2016). *Yatay Kesit Veri Analizi Bilgisayar Uygulamaları*. Detay Yayıncılık, Ankara.
- Nazlı, A. (2016). Yaşlanma, Birey ve Toplum: Yaşlanmaya Sosyolojik Bakış. *Ege Tıp Dergisi*, 55: 1-5.
- Öztop, H. (2010). Yaşlılık Dönemi ve Tüketim. *Tüketici Yazıları (II)*, 187.
- Öztop, S. (2007). Planlı Ve Programlı Bir Özenen Koro Eğitimi İle Bireylere Kazandırılması Hedeflenen Eğitsel, Toplumsal Ve Kültürel Yeterliklerin incelenmesi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

- Pintrich, P.R. (2000). An Achievement Goal Theory Perspective on Issues in Motivation Terminology, Theory and Research. *Contemporary Educational Psychology*, 25:92–104.
- Rodriguez, A., Latkova, P. ve Sun, Y.Y. (2007). The Relationship Between Leisure and Life Satisfaction: Application of Activity and Need Theory, *Social Indicators Research*, 86:163–175.
- Sezer, F. (2011). Öfke ve Psikolojik Belirtiler Üzerine Müziğin Etkisi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1):1472-1493.
- Snyder, A. (2012). Music Therapy and Quality of Life: The Effects of Musical Interventions on Self-Reported and Caregiver-Reported Quality of Life in Older Adults with Symptoms of Dementia.
- Sökezoğlu, D. (2012). Konservatuvar Müzik Bölümü Lisans Öğrencilerinin İlköğretim Okullarında Yaptıkları Koro Çalışmalarına Sınıf Öğretmenlerinin Bakışı. *Education Sciences*, 7(4):1063-1081.
- Srinivasan, P. (2015). Effectiveness of Music Therapy on Quality of Life Among Elderly. *IJAR*, 1(13): 432-434.
- Stebbins, R.A. (2004). Serious leisure, volunteerism and quality of life. In John T.H. and Veal A.J (editors). *Work and Leisure*, Routledge Publishing, Madison Avenue, New York, NY.pp:200-212.
- Şen, Y. F. (2015). Emeklilik Döneminde Yaşanan Sorunlara Yönelik Bir Çözüm Önerisi: İkinci İşe Hazırlık Eğitimi ve Emeklilik Kulüpleri. *Ekev Akademi Dergisi*.19(64):313:334
- Terzioğlu, G., Güven, S., Hazar, O., Öztop, H. ve Şener, A. (2004). Yaşlılıkta Sosyal ve Ekonomik Yaşam Yaşlılık Gerçeği. H.Ü. Hastaneleri Basımevi, Ankara.
- Ucan, A. (1997). Müzik Eğitiminde Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- UN (2017), World Population Prospects The 2017 Revision. Key Findings and Advance Tables. Department of Economic and Social Affairs Population Division. United Nations. New York, 2017. https://esa.un.org/unpd//Files/wpp/Publications/WPP2017_KeyFindings.pdf
- Weissinger, E. ve Bandalos, D.L. (1995). Development, Reliability and Validity of a Scale to Measure Intrinsic Motivation in Leisure. *Journal of Leisure*, 27(4):379-400.
- Yener, Y.A. (2011). Müziğin Çocuklar ve Yaşlılar İçin Önemi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29(29):119-124.

Extended English Summary

The main aim of this study was to examine the motivational factors of being a 60+ choir singer, benefits obtained via participation in recreational choir with respect to some demographic variable.

The sample of the study is composed of 140 men ($X_{age}=65.83\pm 5.00$) and 101 women ($X_{age}=63.83\pm 3.67$) whose age are above 60, and attended non-professional 37 chorus operating in Antalya in 2016. In that time there were recreational 40 choirs, but 3 conductors of these choir did let collect data so data were collected from 37 choir. In the analysis of data, besides the descriptive statistics, Independent Sample t-test and ANOVA test were used, thus to identify the reason of the differences LSD test were applied. All the results were analyzed at the significant levels of 0,05, and 0,01.

Characteristics of the most of the chorist in the study are revealed as following; more than half of the sample are men, married, retired, graduated from university degree and above, living with someone, have family income between 2000-4000 TL, and have personal income below 2000 TL monthly.

Life is the process in which each phase is influenced by each developmental stage, and every phase is also a preparation for the next stage. Changes in organism along with age demonstrate that the elderly individuals end up preferring a more isolated life by withdrawing themselves from society. At the same, time they start to take more passive actions. However, due to physiological, social and psychological changes, it is important for elderly people to work in recreational activities to enrich their lives and to preserve their reserves and enrich these activities. Singing as a group in the choir helps older people to get rid of the feeling of loneliness. Actively participating in choir also contributes to the transformation of the choir singer themselves. Therefore, individuals singing in choir are drawn to the social structure as individuals who are keen to learn, and have social connections and self-confidence.

As a biopicosocial entity, a person communicates verbally and written to express his or her feelings and thoughts to the environment. Music is a means of communication, and individuals who use this means of communication are healthier, have the feeling of independence, increase their self-confidence, and provide them to learn new things and establish social relationships. Music makes an important contribution to the both physical and mental health of individuals. The individual does not usually aim something without

a possible benefit. It is an important factor that music increases the feeling of independence and accordingly increases one's self-confidence. In addition to this, people actively participates in choirs feel themselves important, to experience change and development, to belong to a group, to feel happier, to use their skills and acquire new skills, to be disciplined and educated through sound and music education, to avoid from monotony and stress, and for the benefit of reaching the limits of their potential. Serving as choir singer offers social, economic, cultural and individual benefits to the individual. Thus, this powerful influence of music makes it easier for individuals to cope with the problems that will arise in later ages. This emphasizes the importance of the role of the therapeutic effect of music. On the other hand, it is possible to explain reason behind individuals attending choir by the motivation theories.

According to the Achievement Goal Theory, task-centered individual behaviors driven by motivational factors create self-efficacy and conscious differences, which is a trigger for individuals to find new places, learn new things, acquire new abilities and develop the skills they possess, while ego-centered individuals result competing with other individuals in the choir work to act on behalf of the scene and behave with the approval of others. Activity Theory supports the individual physically, mentally and socially and states that the individual who are happy due to the feeling of self-fulfillment are encouraged to be active as they aged and succeed in this aging process. In this theory, it is argued that as individuals get older they have to control these changes and keep ongoing activities and behaviors, or to continue with new activities, in order to adapt to changes in their social lives. In the study, individuals' active participation in choir shows that they see themselves as part of social transformation.

Another motivating factor is the perception of internal and external stimuli for the physical and mental development of individuals and the occurrence of choir participation and motivational differences through these stimuli. It is explained by the Self-Determination Theory. The internal motivation, external motivation and amotivation that the individual possesses are the determining factors for the active participation of the individuals in the choir. In addition; The Pull and Push Factor Theory shows that attractiveness and attractiveness factors that affect the attractiveness of activity and the influence of the internal factors affecting the individual's participation in that activity make individuals a part of choir and enable the individual to participate in other activities. These motivation theories also contributes to the ability of individual to find the energy for many other activities.

As a result, in the sample of 60+ chorister individuals with a large homogeneity, the causes of choir participation and the benefits obtained were not significantly different in terms of many demographic variables. Statistically significant differences arise when these individuals are compared to other non 60+ chorister individuals. The sample consisting mainly of retired and middle-aged individuals was compared according to the reasons of attending a choir and the benefits obtained, and the working status and age groups of all choir singers.